

УДК 340340.12:347.987.001.73(470+571)"1868/1917"

О. М. Таварткіладзе
суддя Одеського апеляційного суду

РОЛЬ ІНСТИТУТУ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗГЛЯДІ СПРАВ ОДЕСЬКОЮ СУДОВОЮ ПАЛАТОЮ

Постановка проблеми. Будь-яке суспільне явище можна дослідити й зрозуміти тільки з урахуванням умов та особливостей його виникнення й розвитку, тобто у зв'язку з його історією. Об'єктивне й неупереджене вивчення минулого дозволить зосередитись на позитивних моментах реформи та запобігти помилкам і прорахункам у процесі її здійснення на сучасному етапі державотворення. Потрібно відзначити, що судова реформа 1864 р. займає визначне місце в історії розвитку судустрою і судочинства Російської імперії. В її основі лежать суттєві економічні і політичні зміни, які відбулися в країні у другій половині XIX ст.. Необхідною умовою побудови правової держави в Україні є завершення реалізації Концепції судово-правової реформи в Україні, якою передбачено комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на зміцнення судової системи, кодифікацію усіх галузей права відповідно до соціально-економічних та політичних змін, які відбуваються у нашому суспільстві. Основна її мета полягає в упорядкуванні процесуальної діяльності (слідчої, експертної, судової тощо), створенні нового, що відповідає сучасним вимогам, і вдосконаленні чинного законодавства. Це стосується і необхідності і створення судово-експертних установ, які виконують важливу функцію щодо об'єктивності і організації розгляду кримінальних злочинів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Історії становлення інституту судових експертиз присвячені роботи Р. С. Белкіна, Н. Л. Бікмаєва, С. Ф. Іванова, А. В. Іщенко, Н. І. Клименко, В. О. Комахи, І. Ф. Крилова, В. К. Лисиченка, І. В. Пирога, В. М. Рихтера, О. Р. Росинської, С. А. Смирнової, С. І. Тихенка, В. В. Юсупова та інших українських і закордонних учених. Аналіз робіт указаних авторів дозволяє зробити висновок про те, що хоча більшість цих праць лише поверхнево торкалася висвітлення досліджуваного нами питання, проте в них спостерігається відсутність єдності поглядів у наукових колах, а отже, залишає невирішеними ряд проблем як теоретичного, так і практичного характеру. Усе це в сукупності є свідченням того, що розглянута проблематика потребує наступного ґрунтовного дослідження.

Виклад основного матеріалу. Судова реформа 1864 р. значно вплинула на розвиток судової експертизи, ключові положення якої визначені Статутом кримінального судочинства. Слід відмі-

тити, що на момент прийняття судових статутів 1864 р. у Російській Імперії були відсутні експертні установи. Статтями 112, 325 передбачено, що експерти повинні запрошуватись у тих випадках, коли для точного розуміння обставин по справі необхідні спеціальні відомості або знання у галузі науки, мистецтва, ремесла, промислу чи іншому занятті. У ст. 326 вказувалося, що в якості експертів могли залучатись лікарі, фармацевти, професори, учителі, техніки, художники, ремісники, скарбники та особи, які тривалий час займались чимось або набули спеціальних знань [1, с. 229]. Уже тоді були сформульовані основні вимоги до експертів – не зацікавленість у підсумках розгляду справи, об'єктивність думок і суджень, можливість прояву ініціативи при проведенні дослідження з метою розкриття ознак, які допоможуть відкрити істину.

Наприкінці XIX – початку XX ст. з особливою силою відчувалась необхідність до об'єднання експертних знань. Своє відображення вони знайшли в цілеспрямованій діяльності цілої плеяди вчених, які сприяли розвитку одного з напрямів становлення криміналістичної науки – розробці наукових методів дослідження речових доказів. Саме цей період становлення і розвитку судової експертизи характеризується чітко вираженим практичним ухилом у вирішенні нагальних завдань боротьби зі злочинністю. У зв'язку з цим відбувається організація і становлення перших державних експертних установ.

Першою науково-експертною установою в імперії вважається лабораторія, створена Є. Буринським у 1889 р. на власні кошти. Це була перша в світі судово-фотографічна дослідна лабораторія при Петербурзькому окружному суді. Поштовхом до її створення стали експертизи документів, які проводив Є. Буринський з допомогою фотографії. На думку дослідниці Ю. Шибасової, Є. Буринським зроблено величезний внесок у становлення та розвиток таких напрямків судово-експертної діяльності, як техніко-криміналістична експертиза документів та почеркознавча експертиза. Його дослідження в цих галузях не втратили своєї актуальності і до сьогодні [1, с. 230].

Свою лепту у подальший розвиток судової експертизи в Росії вніс міністр юстиції І. Щегловітов. Підсумком великої підготовчої роботи став проект закону про заснування кабінету науково-судових експертиз при прокуратурі Санкт-Петербурзької су-

дової палати, який у січні 1912 р. було внесено до Державної Думи і 28 червня 1912 р. цей закон був схвалений Державною Радою і Державною Думою Російської імперії і затверджений імператором Миколою II [2, с. 53].

Згідно цього Закону було прийнято рішення про створення при прокуратурі Санкт-Петербурзької судової палати кабінету науково-судової експертизи, штат якого складався з директора, трьох його помічників та вільнонайманих техніків. Крім Петроградського кабінету науково-судової експертизи, заснованого 9 грудня 1912 р. на підставі зазначеного Закону, з 1 січня 1914 р. були утворені ще три таких же кабінети в Москві, Києві та Одесі. 15 лютого 1914 року кабінет науково-судової експертизи було відкрито при прокурорі Одеської судової палати. Зауважимо, що це була четверта установа, створена на території країни. Відповідно першу створено в Петербурзі, другу у Москві, а третю у Києві [3, с. 513].

Засновуючи кабінет науково-судової експертизи міністр юстиції І. Щегловітов, наголошував, що такий кабінет розуміється як лабораторія, що знаходиться в розпорядженні переважно судових слідчих. Він вважав, що найбільш важливими функціями кабінету науково-судової експертизи є звірення почерків, встановлення будь-якого роду фальсифікацій, підчисток в документах, прояв відбитків пальців і звірення їх, фотографування самих речових доказів, дослідження кров'яних і інших слідів на речових доказах. Керівникам кабінету науково-судової експертизи належить також функція щодо повідомлення судового слідчого, прокурорського нагляду або чинів поліції, виїжджати на місця скоєння злочину для здійснення фотографічних знімків і виявлення слідів, які можуть пролити світло на скоєний злочин. За інструкцією, затвердженою міністерством юстиції, кабінет науково-судової експертизи починає діяти на місці скоєння злочину раніше від усіх – лікаря, поліції та ін. [3, с. 513].

Відзначимо, що основна частина діяльності кабінету науково-судової експертизи належить саме фотографуванню і в цьому відношенні одеський кабінет був оснащений найновішою технікою.

Кабінетом науково-судової експертизи проводились дослідження не тільки за ініціативою судових слідчих, але й за постановою Одеської судової палати і окружного суду з цивільного та кримінального відділень. Кабінетом, крім графічної проводились хімічні і багато інших експертиз, потрібних для сприяння фотографії. На керуючого кабінетом науково-судової експертизи і його помічників покладалося зобов'язання в наданні відповідних висновків на засідання палати і суду

У січні 1914 р. на посаду керуючого кабінетом науково-судової експертизи при прокурорі Одеської судової палати був призначений М. Ма-

каренко. Його помічниками стали приват-доцент кафедри хімії фізико-математичного факультету Новоросійського (Одеського) університету Є. Єльчанінов, колишній товариш прокурора Подільського окружного суду Б. Маліновський і лаборант кафедри медичної хімії того ж університету лікар С. Матвеев [4, с. 803].

Протягом першого року функціонування кабінету його співробітниками було проведено 169 експертиз, в тому числі: дослідження почерків і чорнила – 120, приписок і переробок тексту в документах – 24, крові – 15, спалених документів – 4 і т.д. [3, с. 554].

За ініціативи М. Макаренка влітку 1914 р. було організовано ряд поїздок членів кабінету науково-судової експертизи до Західної Європи для ознайомлення із зарубіжним досвідом проведення криміналістичних експертиз. Таким чином відбулося знайомство з останніми досягненнями криміналістичної науки і практики Франції, Швейцарії та Німеччини.

1-9 липня 1915 р. керуючий Одеським кабінетом науково-судової експертизи М. Макаренко і Є. Єльчанінов взяли участь в роботі Першого з'їзду експертів-криміналістів Росії, що відбувся в Петербурзі. Свою доповідь Микола Прокопович присвятив актуальним питанням щодо застосування електролізу при фіксуванні і прояві відбитків пальців на металевих поверхнях; способам проникнення в шкіру продуктів згоряння порошу; дослідженням зброї та стрільних куль. Характерно, що доповідь було побудовано на основі конкретних кримінальних справ, в процесі розслідування яких і проводились експертні дослідження [3, с. 555].

Серед розробок Є. Єльчанінова, особливої уваги заслуговує дактилоскопічна експертиза. Так, досліджуючи сталеву шашку, на якій були присипані графітним порошком відбитки пальців, експерт вперше в світовій практиці застосував електролітичний метод виявлення відбитків пальців на металевих поверхнях. Суть новації полягала в тому, що досліджуваний металевий предмет занурювався в водний розчин хімічно чистого мідного купоросу і через нього пропускався електричний струм (близько 4 вольт). Через 3 секунди після замикання струму на предметі починали вимальовуватись сліди пальців, а через 10 секунд електричний ланцюг розмикався, так як малюнок папілярних ліній ставав абсолютно чітким. Вийнятий з розчину предмет послідовно промивали водою, спиртом і ефіром. Після цього він ставав абсолютно сухим і на ньому було чітко видно надзвичайно виразний і тонкий пальцевий малюнок, який важко було стерти, чи пошкодити навіть при сильному терті рушником. Крім того, такий малюнок дуже легко фотографувався. Результати своїх досліджень щодо застосування електролітичного методу для вияв-

лення і фіксації відбитків пальців на металевих поверхнях вчений виклав у статті, опублікувавши її в «Журналі Міністерства юстиції» [3, с. 561].

Потрібно зауважити, що впродовж наступних трьох років, незважаючи на воєнний час, Кабінетом здійснено 682 експертизи: в 1915 р. – 279, 1916 р. – 244 і в 1917 р. – 159 [3, с. 555]. Після революційних подій 1917 року Одеський кабінет науково-судових експертиз, на відміну від Петроградського та Московського кабінетів, ще тривалий час продовжував функціонувати.

В ході діяльності з розгляду кримінальних справ Одеська судова палата не тільки активно співпрацювала з органами поліції, а багато в чому й визначала їх обов'язки. Показовим в цьому плані є доповнення до Інструкції прокурора Одеської судової палати чинам поліції округу цієї ж палати з виявлення і дослідження злочинів. Зокрема, в частині виклику на місце скоєння або виявлення злочину чинів Кабінету науково-судової експертизи та про порядок дій поліції у випадках участі зазначених чинів в розслідуванні злочинів йшлося:

§ 1. Про кожен вагомий злочин, скоєний при такій обстановці, коли на місці його виявлення залишилися і можуть бути збережені або досліджені його сліди, поліція в м. Одесі одночасно з повідомленням Судового Слідчого повідомляє по телефону Керуючому Кабінетом науково-судової експертизи або черговому його помічникові. У разі прибуття Керуючого Кабінетом або його-помічника на місце злочину раніше прибуття туди Судового Слідчого, поліція вживає заходів до збереження слідів злочину і речових доказів, користуючись вказівками зазначених посадових осіб.

Зауважимо, що це правило поширювалось, як на всіх чинів поліції Одеського градоначальства, так і на чинів Одеської повітової поліції, які перебувають в місті, а так само і на чинів Окремого корпусу жандармів, коли ці чини в зазначених у законі випадках виконують обов'язки загальної поліції.

§ 2. Усі законні вимоги Керуючого Кабінетом науково-судової експертизи або його помічників поліції виконує точно і беззаперечно, сприяє їм у чому виникне потреба і повідомляє всі необхідні відомості у справі, по якій пішов виїзд чинів Кабінету на місце скоєння або виявлення злочину.

§ 3. При оглядах, освідченнях, обшуках і виїмках, що вживаються поліцією, що замінює Судового Слідчого коли в цих слідчих діях візьмуть участь чини Кабінету науково-судової експертизи, поліція так само керується вказівкою зазначених посадових осіб, як щодо необхідності, з метою здійснення завдань, дотримання відомого порядку проведення огляду, огляду, обшуку і виїмки, так і по відношенню до опису, залучення до дізнання і збереженню речових доказів.

Складений поліцією установленим порядком протокол про такі слідчі дії, де брали участь чини Кабінету засвідчують і своїм підписом.

§ 4. В іншому, при провадженні дізнання та проходження у справах, за якими здійснено виїзд чинів Кабінету науково-судової експертизи на місце скоєння або виявлення злочину, поліція повинна керуватися законами і правилами у сфері Інструкції Прокурора Палати [3, с. 539].

Водночас при прокурорі Одеської судової палати були розроблені правила щодо первинних заходів з охорони місця скоєння або виявлення злочину і його слідів, про збереження речових доказів і про порядок нагляду за арештованими.

Так поліцейські чини, проводячи дізнання у кримінальних справах мали усвідомлювати, що для успішного розшуку злочинців, так само як для викриття винних і з'ясування невинності запідозрених, важливими є речові докази, а також залишені зловмисниками на місці скоєння злочину сліди і що такого роду докази є найбільш цінними коли вони своєчасно і ретельно збережені для розслідування. Забезпечення збереження речових доказів і слідів злочину становить одне з найсерйозніших завдань поліції при виявленні і розслідуванні злочинів [3, с. 539-540].

Проводячи первинні заходи з охорони місця вчинення або виявлення злочину і його слідів, поліція, до прибуття судового слідчого, – а коли вона замінює останнього, до прибуття чинів Кабінету науково-судової експертизи, якщо такі очікуються, зобов'язана ні в якому разі не змінювати виявленої в зазначеному місці обстановки і картини злочину. Тому слід тіла і одяг убитих, знаряддя злочину і виявлені сліди залишати в повній недоторканності, в місці, що охороняється нічого не чіпати, не переміщувати і не переставляти, по можливості зовсім не торкатися предметів, що там знаходяться, навіть якщо ці предмети не мають ніяких явних слідів.

Особливо ретельно потрібно дивитись, щоб ніхто не торкався до предметів з гладкою поверхнею, як наприклад до скла, посуду, пляшок, полірованих меблів тощо. Так як на подібних речах можуть бути відбитки пальців злочинців. До місця що охороняється не можна було допускати нікого, окрім осіб, що мали право бути присутнім там за законом. Якщо злочин скоєно в кімнаті, то всі входи і виходи повинні бути замкнені і до них приставлена охорона. Якщо ж злочин скоєно у відокремленому будинку, або іншій подібній будівлі, або на відкритому місці, то доступ стороннім особам повинен бути заборонений принаймні на 20 сажнів [3, с. 540].

Самі поліцейські чини, які приймають участь у зазначених заходах охорони та проводять дізнання, перебуваючи в приміщенні, що охороняється або місцевості, зобов'язані бути обережними, щоб

випадково не знищити, не пошкодити, або не видозмінити слідів злочину, чи загальної картини його обставин. Такі інструкції поліцейські чини зобов'язані доводити до відома підлеглим кожен раз знаходячись на місці події. Крім цього поліція до прибуття судового слідчого, і в відповідних випадках до прибуття чинів Кабінету науково-судової експертизи, зобов'язана зібрати відомості, по можливості про всіх осіб, які раніше не мали доступу до місця скоєння або виявлення злочину.

Коли на об'єкті, що охороняється будуть виявлені будь-якого роду підозрілі плями, сліди крові, відбитки рук, ніг, або знарядь злочинів, або сліди злому у випадку загрози їх знищення, такі сліди належить негайно накривати ящиком, коробкою, кошиком і т. п. предметами, або дошками, під кінці яких, підкладати що-небудь таким чином, щоб дошки не торкалися сліду, а для запобігання від дощу і вогкості захищені подібним способом сліди, слід накрити зверху брезентом або плівкою. Якщо виникне необхідність зберегти від пошкоджень, такого роду сліди всередині житлових приміщень, то сухі плями, відбитки, подряпини і т.д. можуть бути накриті й аркушем паперу, або картоном, кінці якого прибиваються цвяхами або приклеюються [3, с. 540].

Якщо в печах або камінах, будуть виявлені обгорілі або обвуглені папери, то, щоб уникнути тяги і повітря, слід відразу ж закрити отвори димових ходів і для попередження наскрізного вітру зачинити вікна, квартирки і двері. Якщо в приміщенні, що охороняється виявиться письмове приладдя, а також і папір із записами. то потрібно потурбуватися про його збереження.

У випадку затримання кого-небудь на місці, що підпадає під відання поліції, за підозрою в скоєнні злочинів, затримані підлягають негайному видаленню з місця, яке охороняється. При доставленні затриманих в місце попереднього ув'язнення, необхідно контролювати, щоб по дорозі вони не викинули якихось предметів, що знаходяться при них і не спілкувались із сторонніми особами. Доправляються заарештовані, якщо їх декілька, порізно і утримуються окремо один від одного в несуміжних приміщеннях, причому, в особливих випадках, варта знаходиться при арештантах всередині приміщень. У Затриманих, за загальним правилом, в місці ув'язнення проводили ретельний особистий обшук. Всі речі, що належать кожному з арештованих, зберігаються в особливому мішку або кошику і опечатуються. Після доправлення арештанта, затриманого поліцією до тюрми, обшук і утримання його проводиться згідно правил тюремної інструкції [3, с. 541].

Значну увагу в інструкції приділяли практичним вказівкам із кримінальної техніки, яку застосовували для розслідування злочинних діянь, виявлення винних, так і порядку зберігання і пересилки речових доказів.

Зокрема у § 9 документа передбачено, що у випадках, коли поліція, замінюючи Судового Слідчого, здійснює детальний огляд місця скоєння або виявлення злочину, до протоколу огляду слід долучати складений в загальних рисах план або креслення досліджуваної місцевості із зазначенням предметів, які знаходяться на ній, а також вказівкою відстані між цими предметами. Такий план, або креслення, доповнюючи опис, викладений в протоколі повинен дати можливість чіткого розуміння шляху, по якому прийшов і пішов злочинець або проходив потерпілий, про близькість сусіднього житла, про те, де знаходилися ті чи інші свідки на момент вчинення злочину і т.д. У випадках більш важливих, і якщо є можливість, місце вчинення або виявлення злочину перед оглядом має бути сфотографоване і при чому, рекомендовано з двох різних ракурсів. Фотографування повинно проводитися або засобами розшукової частини одеської міської поліції або через запрошеного фотографа, про що зазначається в протоколі. Документи, що додаються до дізнання фотографічні знімки повинні супроводжуватись пояснювальними написами із зазначенням, до яких актів дізнання вони належать і завірені підписами особи, яка провадить дізнання та понятих, присутніх при огляді [3, с. 541].

В документі наголошувалось, що при розслідуванні вбивств необхідно звертати особливо пильну увагу на сліди і плями крові, а так само на їх форму і розташування. Предмети, на яких є зазначені сліди і плями, долучаються до дізнання, якщо ж це неможливо, то плями повинні бути точно описані. Якщо плями крові видно на підлозі або знаходяться на стінах, їх потрібно сфотографувати. Якщо вважається за необхідне дослідження цих плям, то відповідні шматки дерев'яної підлоги можуть бути випиляні, а частини шпалер зняті. Коли сліди крові перебувають на стіні, вкритій штукатуркою, то після фотографування до забруднені кров'ю місця стіни приклеюється спеціальним клеєм шматок креслярського паперу і після того як клей висохне папір потрібно обережно віддерти від стіни. Таким чином до паперу пристануть просочені кров'ю частинки штукатурки які і можуть бути досліджені для визначення походження крові [3, с. 542].

Неабияку увагу у документі приділено дослідженню місця злочину. З цією метою параграф 12 передбачав, що при огляді місця злочину необхідно перш за все прийняти до уваги, яких предметів, що мають гладку поверхню (скло, метали, поліроване дерево і т.п.), могли торкатися руки злочинця. Виявляючи на таких предметах відбитки пальців злочинців, слід бути при цьому завжди в рукавичках, а самі предмети розглядати для виявлення відбитків пальців, не тільки прямо, але й збоку, тобто при непрямому освітленні. Якщо

предмети на яких виявлені відбитки не можуть бути взяті і направлені для дослідження то їх слід для видимості присипати будь-яким абсолютно сухим і тонким порошком і сфотографувати.

Висновок: Можемо стверджувати, що прокурор Одеської судової палати великого значення надавав ретельній перевірці діяльності поліцейських чинів і відповідності їх дій встановленим інструкціям. Особливо це стосується судової експертизи, яка була вкрай важливою і мала надзвичайне значення для встановлення реальної картини злочину. Наголошувалось, що залучені експерти не повинні бути зацікавленими у підсумках розгляду справи, а тому за основу бралися об'єктивність і неупередженість у їхніх діях.

Література

1. Шибаева Ю. В. Влияние судебной реформы 1864 года на становление судебно-экспертных учреждений в России // Судебная реформа в России: преемственность и модернизация: Материалы Международной научно-практической конференции, посвященной 150-летию Судебной реформы Александра II (г. Белгород, 10-11 октября 2014 г.). – Белгород: ООО «ГиК», 2014. С. 228-231.

2. Сухонос В. В. Прокуратура у державному механізмі Російської імперії після судової реформи 1864 р.: монографія. – Суми : Університетська книга, 2012. 104 с.

3. Криміналістичні реєстраційно-довідкові та судово-експертні установи Міністерства внутрішніх справ і Міністерства юстиції Російської імперії (1889–1917 рр.) У 2-х книгах. Кн. 2. / Авт. кол.: М.Г. Вербенський, С.І. Гирько, Т.О. Проценко, В.М. Чисніков, Т.А. Плугатар, І.Е. Нікітіна, С.Г. Лаптев. – Київ. – Харків: ДНДІ МВС України, 2013. 602 с.

4. Чисніков В.М. Сисна поліція на Україні за часів Російської імперії (1880–1917 рр.): історико-правове дослідження: документи і матеріали : навч. посіб. – Київ: Ніка Нова, 2011. 939 с.

Анотація

Таварткіладзе О. М. Роль інституту судової експертизи при розгляді справ Одеською судовою палатою. – Стаття.

В статті визначено роль судової експертизи, наголошено, що судова експертиза підвищує доказову силу матеріалів справи, забезпечує встановлення об'єктивної істини і відіграє важливу роль у розробці і практичному впровадженні наукових методів і методик дослідження матеріалів при розслідуванні злочинів і судовому розгляді. Аналізується експертно-методична та науково-дослідна діяльність судово-експертних установ.

Наголошується, що Основною метою, відповідно до Законів, було проведення судово-експертних досліджень з кримінальних і цивільних справ з використанням методів судової фотографії, дактилоскопії, хімічного і мікроскопічного аналізу. Розглянуто питання створення кабінету науково-судової експертизи при Одеській судовій палаті, взаємодію Одеської судової палати при розгляді справ з органами поліції.

Робиться висновок про те, що прокурор Одеської судової палати великого значення надавав ретельній перевірці діяльності поліцейських чинів і відповідності їх дій встановленим інструкціям. Особливо це

стосується судової експертизи, яка була вкрай важливою і мала надзвичайне значення для встановлення реальної картини злочину. Наголошувалось, що залучені експерти не повинні бути зацікавленими у підсумках розгляду справи, а тому за основу бралися об'єктивність і неупередженість у їхніх діях.

Ключові слова: Одеська судова палата, Статут кримінального судочинства, науково-експертна установа, судова експертиза, кримінальний злочин, прокурор, дактилоскопічна експертиза речові докази, судовий слідчий.

Аннотация

Таварткіладзе А. Н. Роль института судебной экспертизы при рассмотрении дел Одесской судебной палатой. – Статья.

В статье определены роль судебной экспертизы, отмечается, что судебная экспертиза повышает доказательную силу материалов дела, обеспечивает установление объективной истины и играет важную роль в разработке и практическом внедрении научных методов и методик исследования материалов при расследовании преступлений и судебном разбирательстве. Анализируется экспертно-методическая и научно-исследовательская деятельность судебно-экспертных учреждений.

Отмечается, что Основной целью, в соответствии с Законами, было проведение судебно-экспертных исследований по уголовным и гражданским делам с использованием методов судебной фотографии, дактилоскопии, химического и микроскопического анализа. Рассмотрены вопросы создания кабинета научно-судебной экспертизы при Одесской судебной палате, взаимодействие Одесской судебной палаты при рассмотрении дел с органами полиции.

Делается вывод о том, что прокурор Одесской судебной палаты большое значение придавал тщательной проверке деятельности полицейских чинов и соответствия их действий установленным инструкциям. Особенно это касается судебной экспертизы, которая была крайне важной и имела чрезвычайное значение для установления реальной картины преступления. Отмечалось, что привлеченные эксперты не должны быть в итогах рассмотрения дела, а поэтому за основу брались объективность и беспристрастность в их действиях.

Ключевые слова: Одесская судебная палата, Устав уголовного судопроизводства, научно-экспертное учреждение, судебная экспертиза, уголовное преступление, прокурор, дактилоскопическая экспертиза вещественных доказательств, судебный следователь.

Summary

Tavartkiladze A. N. The role of the institute of forensic examination in the consideration of cases by the Odessa Court of Justice. – Article.

The article defines the role of forensic examination, it is noted that forensic examination increases the probative power of the case materials, ensures the establishment of objective truth and plays an important role in the development and practical implementation of scientific methods and techniques for researching materials in the investigation of crimes and court proceedings. The expert-methodical and research activities of forensic institutions are analyzed.

It is noted that the main goal, in accordance with the Laws, was to conduct forensic research in criminal and civil cases using methods of forensic photography, fingerprinting, chemical and microscopic analysis. The

issues of creating a scientific and forensic examination office at the Odessa Court of Justice, interaction of the Odessa Court of Justice when considering cases with the police are considered.

It is concluded that the prosecutor of the Odessa Court of Justice attached great importance to a thorough check of the activities of police officials and their compliance with the established instructions. This is especially true of the forensic examination, which was extremely im-

portant and was extremely important for establishing the real picture of the crime. It was noted that the experts involved should not be in the outcome of the consideration of the case, and therefore objectivity and impartiality in their actions were taken as a basis.

Key words: Odessa Court of Justice, Charter of criminal proceedings, scientific and expert institution, forensic examination, criminal offense, prosecutor, fingerprint examination of material evidence, forensic investigator.